

گزیده آمار پایه ای

۱۴۰۴ کشاورزی استان همدان

سازمان جهاد کشاورزی استان همدان

معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی

اداره آمار و فناوری اطلاعات

سال انتشار: شهریور ۱۴۰۵

سرشناسه: ایران - سازمان جهاد کشاورزی استان همدان - معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی -

اداره آمار، فناوری اطلاعات و تجهیز شبکه

عنوان و نام پدید آور: گزیده آمار پایه ای کشاورزی همدان

تهیه کننده: اداره آمار و فناوری اطلاعات - سازمان جهاد کشاورزی استان همدان

موضوع: آمار و اطلاعات استان همدان - بخش کشاورزی - سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نگارندگان: حمزه خانجانی افشار- حسن محمدی - مریم سماواتیان

طراحی روی جلد: مجتبی خدایوندی

ناشر: سازمان جهاد کشاورزی استان همدان - معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی -

اداره آمار، فناوری اطلاعات و تجهیز شبکه

شماره گان: ۱۰۰ نسخه

آدرس: همدان- میدان بعثت - کوچه مشکی - نبش خیابان عمران - طبقه ۴ - تلفن ۶- ۳۸۲۱۵۵۵۰ - دورنگار ۳۸۲۳۴۱۱۰

نشانی الکترونیکی: Ece-info@agri-jahad.Org

آدرس سایت: www.hm.agri-jahad.ir

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
	پیشگفتار
۱	سرزمین و آب و هوا
۳	مساحت کشور ، استان ، شهرستانها ، شهرها ، دهستانها و آبادیهای استان
۴	مقایسه تراکم نسبی جمعیت استان در هر کیلومتر مربع به تفکیک شهرستان
۵	مقایسه متوسط جمعیت نسبی ساکن در آبادیهای استان به تفکیک شهرستان
۶	نقاط روستایی تبدیل شده به نقاط شهری استان همدان
۹	جمعیت
۱۱	مقایسه جمعیت بر اساس جنسیت به تفکیک : کشور ، استان و شهرستانهای تابعه
۱۲	مقایسه جمعیت کل کشور و استان همدان و میزان رشد جمعیت سالهای ۹۵-۶۵
۱۳	تعداد جمعیت و خانوار کل کشور و استان به تفکیک شهری و روستایی
۱۴	تعداد خانوار و جمعیت استان بر حسب نقاط شهری و روستایی به تفکیک شهرستان
۱۸	مقایسه تعداد ، مساحت و جمعیت دهستانهای استان
۲۴	طبقه بندی روستاهای دارای سکنه بر حسب طبقات جمعیتی
۲۶	نرخ مشارکت اقتصادی ، بیکاری و اشتغال ناقص در استان

فهرست مطالب

عنوان

شماره صفحه

۲۷	 سهم اشتغال در بخش های عمده فعالیت اقتصادی	
۲۸	 وضعیت عشایر کوچنده و نیمه کوچنده استان همدان بر حسب ایل ، طایفه و جمعیت	
۳۱	 کشاورزی	
۳۳	 تعداد بهره‌برداران فهرست‌شده و سرشماری‌شده (دارای پرسشنامه) به تفکیک موقعیت جغرافیایی و شهرستان	
۳۴	 تعداد بهره‌بردارهای کشاورزی به تفکیک نوع بهره‌بردار و شهرستان	
۳۵	 تعداد بهره‌بردارهای کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک نوع و گروه سنی بهره‌بردار	
۳۶	 تعداد بهره‌بردارهای کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد و مدرک تحصیلی بهره‌بردار و شهرستان	
۳۷	 تعداد بهره‌بردارهای کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد و مدرک تحصیلی و گروه سنی بهره‌بردار	
۳۸	 تعداد بهره‌بردارهای کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک جنس بهره‌بردار و شهرستان	
۳۹	 تعداد بهره‌بردارهای کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت و شهرستان	
۴۰	 وسعت مراتع و اراضی قابل کشت استان به تفکیک شهرستان	
۴۱	 وسعت اراضی قابل کشت استان به تفکیک شهرستان	
۴۳	 زراعت	
۴۵	 سطح و تولید و عملکرد در هکتار استان همدان و شهرستان به تفکیک گروه تولیدات	

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

۷۹		باغبانی
۸۱		سطح زیر کشت ، تولید و عملکرد محصولات باغی استان همدان و شهرستان به تفکیک نوع محصول
۱۱۴		وضعیت گلخانه های پرورش دهنده گل و گیاهان زینتی
۱۱۵		تعداد و مساحت گلخانه های تجاری پرورش دهنده سبزیجات و صیفی جات
۱۱۶		وضعیت مجتمع های گلخانه ای فارغ التحصیلان استان
۱۱۷		وضعیت واحدهای تولید قارچ دکمه ای استان
۱۱۸		وضعیت کشت محصولات کم آب بر در استان همدان
۱۱۹		سطح زیر کشت گیاهان دارویی استان همدان
۱۲۱		دام و طیور و آبزیان
۱۲۳		وضعیت موجود تعداد واحدهای دامداری بهره برداری شده به تفکیک نوع فعالیت
۱۲۶		آمار جمعیت دامی استان همدان به تفکیک شهرستان
۱۲۷		آمار جمعیت دامی استان همدان با اعمال ضریبهای تبدیل و در صد تراکم در سطح
۱۲۹		تولیدات دامی استان بر اساس پتانسیلهای بالقوه ، به تفکیک شهرستان
۱۳۰		تعداد بهره برداری پرورش دهنده زنبور عسل استان همدان بر حسب نوع کندو
۱۳۱		وضعیت موجود مراکز جمع آوری ثابت شیر استان همدان
۱۳۲		تعداد و میزان تولید واحدهای پرورش ماهی در استان همدان

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۱۳۶	تولید و ارزش تولیدات محصولات بخش کشاورزی با احتساب محصولات فرعی
۱۳۷	برآورد ارزش تولیدات بخش کشاورزی استان با احتساب محصولات فرعی
۱۳۸	ایستگاهها و پایگاههای تحقیقاتی تحت پوشش مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
۱۳۹	مساحت و درصد مساحت واقع شده هر یک از شهرستانهای استان همدان در چهار حوزه اصلی
۱۴۰	سطح مراتع و تولید علوفه استان به تفکیک شهرستان
۱۴۱	ظرفیت مجاز مراتع، دام موجود، مجاز و مازاد در مراتع استان به تفکیک شهرستان
۱۴۲	سطح زیر کشت جنگل ها، نهالستانها و ذخیره گاههای جنگلی
۱۴۳	وضعیت در مانگاهها، آزمایشگاهها و ... وابسته به اداره کل دامپزشکی
۱۴۶	صنایع تبدیلی کشاورزی
۱۴۸	واحدهای صنایع تبدیلی دارای جواز تاسیس صادره از سوی سازمان
۱۴۹	واحدهای صنایع تبدیلی دارای پروانه بهره برداری صادره از سوی سازمان
۱۵۰	واحدهای دارای پروانه بهره برداری+ صادره از سوی سازمان در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی
۱۵۱	تعداد کارخانه ها و کارگاههای فرآورده های لبنی فعال موجود تحت پوشش سازمان صنایع و معادن
۱۵۴	تعداد واحدهای موجود در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی بر حسب نوع فعالیت
۱۵۸	وضعیت انبارهای تشکل های تحت پوشش تعاون روستایی
۱۵۹	وضعیت کشتار گاههای صنعتی دام استان همدان
۱۶۰	وضعیت کشتار گاههای فعال صنعتی طیور

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
سایر	۱۶۲
انواع تأسیسات زیر بنایی کشاورزی موجود استان به تفکیک شهرستان	۱۶۴
وضعیت مکانیزاسیون (ماشینهای تولید توان و ادوات خاکورزی) بخش کشاورزی	۱۶۵
نرخ تضمینی محصولات عمده کشاورزی طی ۱۱ سال	۱۷۰
میزان خرید تضمینی محصول گندم استان همدان	۱۷۱
وضعیت اتحادیه ها و شرکتهای روستایی و کشاورزی	۱۷۲
وضعیت مراکز عرضه مستقیم محصولات کشاورزی	۱۷۳
وضعیت برخورداری تشکلهای تحت پوشش تعاون روستایی	۱۷۴
وضعیت مراکز کشاورزی خصوصی بخش کشاورزی	۱۷۵
وضعیت اعضاء سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان به تفکیک شهرستان	۱۷۶
وضعیت اعضاء سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان به تفکیک مقطع تحصیلی	۱۷۸
توزیع انواع کودهای ماکرو و میکرو استان همدان	۱۷۹
سطح زیر کشت کشاورزی حفاظتی استان همدان	۱۸۰

آغاز سخن

کشاورزی، از جمله رکن های مهم، تاثیر گذار و اصلی در زمینه امنیت غذایی و به تبع آن امنیت ملی هر کشور محسوب و از نظر اقتصادی به عنوان موتور محرک اقتصاد مورد توجه قرار می گیرد.

توسعه بخش کشاورزی، فراتر از یک فعالیت اقتصادی ساده، یک ضرورت استراتژیک و حیاتی برای هر استان و کشور به دلایل زیر می باشد :

- تأمین امنیت غذایی و خودکفایی در تولید محصولات اساسی به عنوان پایه و اساس استقلال

-موتور محرک اشتغال و توسعه روستایی با توجه به پتانسیل بالای جذب نیروی کار و زمینه های بسیار مناسب برای توسعه کسب و کار در بخش کشاورزی و

صنایع وابسته

-پیوند با امنیت آب و منابع پایه و ضرورت بهره‌وری بالاتر از منابع .

بخش کشاورزی استان همدان با تکیه بر ظرفیت‌های اقلیمی کم نظیر، همت بلند بهره‌برداران و تلاش مجموعه سازمانی، جایگاه ویژه ای را در کشور به خود اختصاص داده و نقش مهمی را در تولید محصولات اساسی و همچنین شکوفایی اقتصادی استان با بهره گیری از عوامل تولید ایفا نموده است. مجموعه حاضر تصویری از آخرین وضعیت بخش کشاورزی استان و مجموعه فعالیت های سازمان جهاد کشاورزی تا پایان سال ۱۴۰۴ بوده تا بتواند به عنوان چراغ راهی برای مدیران، پژوهشگران و سرمایه‌گذاران؛ مسیر دستیابی به امنیت غذایی پایدار و اقتدار کشاورزی استان را هموارتر سازد. امید است تا با همدلی و همراهی تمامی دست اندرکاران، مدیران و تصمیم سازان ملی و استانی، بهره برداران پرتلاش عرصه تولید، همکاران محترم سازمان و سایر کارشناسان و محققین بخش کشاورزی بتوانیم با گام هایی استوار، حرکت به سمت قله عزت و افتخار کشور را رقم زده و آینده ای روشن تر را برای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، ترسیم نماییم .

دکتر حمزه خانجانی افشار

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان همدان

پیشگفتار

استان همدان با $1/7$ میلیون نفر جمعیت، 19490 کیلومتر مربع وسعت، 662.3 هزار هکتار اراضی زراعی زیر کشت سالانه، 254.7 هزار هکتار آیش سالانه، 93.9 هزار هکتار اراضی باغی، 665.9 هزار هکتار مرتع از استانهای مهم کشور در بخش کشاورزی محسوب می شود. استان همدان در 4 حوزه آبریز اصلی گاماسیاب، قره جای، مرزی وسفید رود قرار گرفته است. وجود 120 هزار بهره بردار، تولید قریب به 4.6 میلیون تن با ترکیب: 65 در صد زراعی، 13 در صد تولیدات دامی و 22 در صد تولیدات باغبانی از دیگر ویژگی های این بخش در استان می باشد. از مهمترین محصولات تولیدی می توان به گندم، جو، سیب زمینی، سیر، گردو، یونجه، گیاهان دارویی، انگور اشاره نمود که رتبه های برتر کشوری را به خود اختصاص داده است. همچنین این استان دارای 5.1 میلیون واحد دامی، 1667 واحد صنعتی دام، طیور و ...، همچنین 469 واحد آبی پروری سرد آبی و گرم آبی و تعداد 2277 بهره بردار زنبور عسل می باشد. وجود 400 واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی با ظرفیت جذب 2.7 میلیون تن مواد خام تولیدی (دارای مجوز از سازمان) برای فرآوری، بسته بندی و نگهداری محصولات کشاورزی از دیگر مشخصات این استان می باشد. 165 هزار هکتار از اراضی آبی استان زیر پوشش سیستم های نوین آبیاری تحت فشار قرار گرفته و همچنین سطح زیر کشت محصولات گلخانه ای سبزی، صیفی و پرورش گل و گیاه زینتی استان بالغ بر 311.3 هکتار می باشد. در بخش کشاورزی این استان بالغ بر 36096 دستگاه تراکتور و کمابین فعالیت می نمایند و موجب شده تا ضمن توسعه کشاورزی مکانیزه، ضریب مکانیزاسیون استان 2.37 باشد.

سرزمین و آب و هوا

مساحت کشور، استان و شهرستانهای همدان و تعداد شهرها و دهستانهای آبادیهای استان بر حسب شهرستان

جدول شماره: ۱

عنوان	کل کشور سال ۱۴۰۲	استان همدان سال ۱۴۰۲		همدان	ملایر	نیاوند	نوسرگان	کبودر آهنگ	اسدآباد	بهار	رزن	درگزین	فامنین
		در صد از کل کشور											
تعداد شهرستان	۴۸۲	۱۰		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
		۲۰۲											
تعداد شهر	۱۴۵۱	۳۴		۴	۷	۴	۳	۳	۳	۴	۲	۳	۱
		۲۰۳											
تعداد بخش	۱۱۸۶	۲۶		۲	۴	۴	۲	۳	۲	۳	۲	۲	۲
		۲۰۳											
تعداد دهستان	۲۷۶۸	۷۵		۹	۱۵	۹	۷	۱۰	۶	۶	۵	۴	۴
		۲۰۸											
تعداد آبادیهای دارای سکنه	۶۱۷۴۸	۱۰۷۲		۱۰۴	۲۱۳	۱۶۹	۱۰۴	۱۲۹	۱۰۲	۶۸	۸۳	۳۸	۶۲
		۱۰۸											
مساحت تقریبی کیلومتر مربع	۱۶۳۰۹۷۲.۵	۱۹۴۹۰		۲۸۳۱	۳۲۰۹	۱۵۳۶	۱۵۵۵	۳۸۱۵	۱۱۹۶	۱۳۳۴	۱۸۸۷	۸۴۰	۱۲۸۷
		۱۰۲											

مأخذ: سالنامه آماری استان همدان و کشور سال ۱۴۰۲

مقایسه تراکم نسبی جمعیت استان در هر کیلومتر مربع به تفکیک شهرستان

جدول شماره: ۲

شهرستان	مساحت بر حسب کیلومتر مربع	جمعیت (نفر)	تراکم نسبی جمعیت در کیلومتر مربع	رتبه تراکم نسبی در استان
همدان	۲۸۳۱	۶۷۶۱۰۵	۲۳۹	۱
ملایر	۳۲۰۹	۲۸۸۶۸۵	۹۰	۳
نهاوند	۱۵۳۶	۱۷۸۷۸۷	۱۱۶	۲
تویسرکان	۱۵۵۵	۱۰۱۶۶۶	۶۵	۶
کیبودرآهنگ	۳۸۱۵	۱۲۶۰۶۲	۳۳	۹
اسدآباد	۱۱۹۶	۱۰۰۹۰۱	۸۴	۵
بهار	۱۳۳۴	۱۱۹۰۸۲	۸۹	۴
رزن	۱۸۸۷	۷۰۵۸۸	۳۷	۸
درگزین	۸۴۰	۳۶۹۹۹	۴۴	۷
فامنین	۱۲۸۷	۳۹۳۵۹	۳۱	۱۰
استان	۱۹۴۹۰	۱۷۳۸۲۳۴	۸۹	***
کشور	۱۶۳۰۸۴۸	۷۹۹۲۶۲۷۰	۴۹	***

مأخذ: سالنامه آماری استان همدان و کشور سال ۱۴۰۳

مقایسه متوسط جمعیت نسبی ساکن در آبادیهای استان به تفکیک شهرستان

جدول شماره: ۳

شهرستان	تعداد آبادیهای دارای سکنه	جمعیت ساکن در آبادیها	متوسط ساکنین در هر آبادی بر حسب (نفر)	رتبه تراکم نسبی روستاها
همدان	۱۰۴	۹۸۶۴۳	۹۴۸	۲
ملایر	۲۱۳	۱۰۰۴۴۶	۴۷۱	۷
نهایند	۱۶۹	۸۵۳۳۳	۵۰۴	۶
نویسرکان	۱۰۴	۴۵۴۵۳	۴۳۷	۸
کیبودر آهنگ	۱۲۹	۱۰۱۰۲۹	۷۸۳	۳
اسدآباد	۱۰۲	۴۲۱۵۸	۴۱۳	۹
بهار	۶۸	۶۰۲۵۱	۸۸۶	۱
رزن	۸۳	۵۳۰۹۱	۶۴۰	۴
درگزین	۳۸	۲۷۴۵۰	۷۲۲	۵
فامنین	۶۲	۲۵۱۵۱	۴۰۶	۱۰
استان	۱۰۷۲	۶۳۹۰۰۵	۵۹۶	***
کشور	۶۱۷۴۸	۲۰۷۳۰۶۲۵	۳۳۶	***

مأخذ: سالنامه آماری استان همدان و کشور سال ۱۴۰۲

نقاط روستایی تبدیل شده به نقاط شهری استان همدان تا پایان سال ۱۴۰۳

جدول شماره: ۴

شهرستان	نقاط روستایی تبدیل شده به شهر		جمعیت (نفر)	خانوار
	نام	سال		
همدان	جورقان	۷۶	۹۲۳۴	۳۰۴۲
	قهاوند	۷۷	۲۹۷۰	۸۴۵
	مریانج	قبل از ۵۰	۱۰۸۴۸	۳۶۱۹
ملایر	اسلام آباد آق کل	۹۵	۴۰۳۱	۱۱۸۵
	ازندریان	۷۶	۱۱۱۷۱	۳۳۲۸
	جوکار	۷۷	۲۲۵۸	۶۷۴
	سامن	قبل از ۵۰	۳۸۷۳	۱۲۶۸
	زنکته	۸۴	۶۲۱	۲۳۸
نهاوند	فیروزان	۷۴	۵۱۷۳	۱۵۳۵
	گیان	۸۴	۸۱۸۶	۲۵۵۳
	برزول	۸۴	۲۴۵۷	۷۷۴
نویسرکان	سرکان	قبل از ۵۰	۴۰۸۱	۱۴۹۲
	فرسفج	۷۹	۱۵۲۶	۴۵۷
فامنین	فامنین	۷۸	۱۴۲۰۸	۴۴۹۸

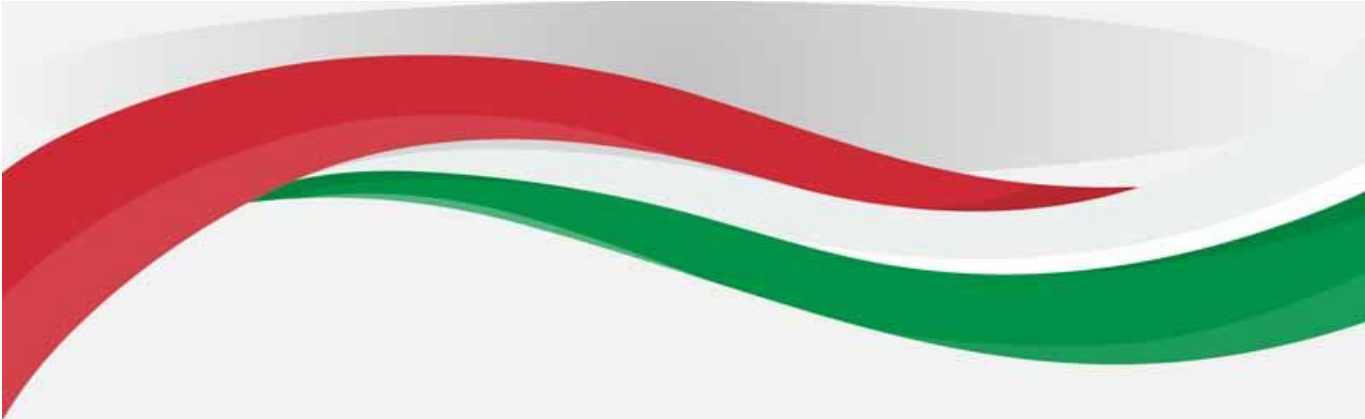
مأخذ: مصوبات تقسیمات کشوری (تصویب نامه های هیات دولت) - معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی

نقاط روستایی تبدیل شده به نقاط شهری استان همدان تا پایان سال ۱۴۰۳

ادامه جدول شماره ۴ :

شهرستان	نقاط روستایی تبدیل شده به شهر		خانوار
	نام	سال	
کبودرآهنگ	شیرین سو	۷۹	۶۵۱
	گل تپه	۷۹	۶۴۸
اسدآباد	آجین	۹۱	۸۲۲
	بالیز	۹۹	۵۰۴
بهار	لالجین	۷۳	۴۷۱۵
	صالح آباد	۷۴	۲۵۴۰
	مهاجران	۹۱	۲۲۶۰
درگزین	قروه درگزین	۷۳	۲۹۷۳
	کرفس	۹۶	۱۲۵۰
رزن	دمق	۷۶	۹۸۷

مأخذ : مصوبات تقسیمات کشوری (تصویب نامه های هیات دولت) - معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی

شایک: ۰۴-۰۳-۷۲۰۳-۶۰۰-۹۷۸

آدرس پایگاه اطلاع رسانی سازمان: HM.agri-jahad.ir

آدرس پست الکترونیکی سازمان: ECE.info@agri-jahad.org